

תל-אביב, ט' בחשוון תשע"ו

22 באוקטובר 2015

חוזר ח-06 - 2481

לכבוד

התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי

הנדון: **דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא**

נכסים בלתי מוחשיים

(הוראות הדיווח לציבור)

מבוא

1. לאור החשיבות של הטיפול החשבונאי בנכסים בלתי מוחשיים לעסקי התאגיד הבנקאי, הוחלט להתאים את הטיפול החשבונאי של תאגידים בנקאיים בנושא זה לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.
2. לפיכך, ולאחר התייעצות עם וועדת הקשר של לשכת רואי חשבון עם המפקח על הבנקים, ועם הוועדה המייעצת לעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, תיקנתי את הוראות הדיווח לציבור כמפורט להלן.

התיקונים להוראות

3. סעיף 18א. בעמודים 55-54-631 יעודכן, כמפורט בהוראה.
4. סעיף 34 בעמודים 50-49-632 יעודכן, כמפורט בהוראה.
5. סעיף 71א. בעמוד 13-634 יעודכן, כמפורט בהוראה.
6. ביאור 7א בעמוד 37-639 יעודכן, כמפורט בהוראה.

דברי הסבר

תאגיד בנקאי וחכ"א (להלן – תאגיד בנקאי) נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים. תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין ואחרים". בהקשר זה, הטיפול החשבונאי במוניטין, לרבות בחינת ירידת הערך שלו, עודכן בהתאם לחוזר מיום 8 בפברואר 2015 בדבר "דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים ואיחוד דוחות כספיים".

תחולה

7. ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה יחולו על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

תחילה והוראות מעבר

8. ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה יחולו מיום 1.1.2016 ואילך.
9. בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.
10. תאגיד בנקאי המתקשה ביישום הוראות אלו יפנה אל מר עידו גליל, מנהל יחידת דיווח כספי. האמור מתייחס גם לקשיים הקשורים ליישום לראשונה, לנושאים שבהם תאגיד בנקאי סבור כי יש לשנות באופן מהותי טיפול בפריטים קיימים ולהצגה למפרע של מספרי השוואה.

עדכון קבצים

11. רצ"ב דפי העדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור.

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
* (4/15) [1] 631-53	(4/15) [1] 631-53
(10/15) [3] 631-54	(6/15) [2] 631-54
(10/15) [3] 631-55	(6/15) [2] 631-55
(10/15) [2] 632-49	(4/15) [1] 632-49
(10/15) [2] 632-50	(4/15) [1] 632-50
* (4/15) [1] 634-11	(4/15) [1] 634-11
(10/15) [2] 634-13	(4/15) [1] 634-13
* (4/15) [1] 639-36	(4/15) [1] 639-36-37
(10/15) [2] 639-37	-----
(10/15) [2] 699-121	(8/15) [1] 699-121

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

בכבוד רב,

ד"ר חדוה בר
המפקחת על הבנקים

18א. ירידת ערך נכסים

א. הטיפול החשבונאי בירידת ערך נכסים ייעשה בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות בינלאומי 36 בדבר "ירידת ערך נכסים" (להלן בסעיף זה – תקן 36). התקן ייושם לצורך טיפול חשבונאי בירידת ערך של כל הנכסים של התאגיד הבנקאי, למעט:

- (1) סעיפים שהוצאו מתחולת תקן 36 בסעיף 2 (א)-(ט) לתקן.
- (2) נכסים פיננסיים לגביהם נדרש גילוי בביאור על שווי הוגן של מכשירים פיננסיים, לרבות ניירות ערך (ירידת שווי ניירות ערך תטופל כמפורט בסעיף 26א).
- (3) נכסים אחרים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו (נכסים אלה יטופלו כנדרש בסעיף 35א(4)).
- (4) מוניטין שנרכש בצירוף עסקים (ירידת ערך מוניטין שנרכש בצירוף עסקים תטופל כמפורט בסעיף 9(1)4).
- (5) נכסים בלתי מוחשיים, לרבות עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב.

ב. ביישום תקן 36 יחול האמור להלן:

- (1) במקום ההפניות שנכללו בתקן 36 לתקני דיווח כספי בינלאומיים שטרם אומצו בהוראות הדיווח לציבור יבואו הפניות להוראות הדיווח לציבור וכללי חשבונאות מקובלים בישראל. במסגרת זו מובהר כי:
  - (א) במקום ההפניה לתקן דיווח כספי בינלאומי 8, מגזרי פעילות, שנכללה בסעיף 80 לתקן 36, תבוא הפניה לסעיף 79 בהוראות הדיווח לציבור.
  - (ב) במקום הגדרת "שוק פעיל" שנכללה בסעיף 6 לתקן 36, יש להשתמש בהגדרת שוק פעיל בהוראות הדיווח לציבור.
  - (ג) במקום הגדרת "שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה" שנכללה בסעיף 6 לתקן 36, יש להשתמש בהגדרת שווי הוגן בסעיף 1 להוראות הדיווח לציבור, בניכוי עלויות מכירה.
- (2) פרשנות מספר 10 של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי בדבר "דיווח כספי לתקופות ביניים וירידת ערך" תחול על הנכסים עליהם חל תקן 36 בהתאם לסעיף זה.
- (3) להנחיות נוספות בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי בנוגע לירידת ערך של מוניטין ונכסים לא מוחשיים שנרכשו בצירוף עסקים ראה סעיף 9 להוראות הדיווח לציבור.

ג. ירידת ערך של נכסים בלתי מוחשיים

הטיפול החשבונאי בירידת ערך של נכסים בלתי מוחשיים יערך בהתאם לנושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין ואחרים". בהקשר זה, מובהר כי בחינת ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב תיערך בהתאם לנושא 350-40 בקודיפיקציה בדבר "תוכנה לשימוש עצמי".

ד. ירידת ערך השקעות בחברות כלולות

- (א) הטיפול החשבונאי בירידת ערך של השקעה בחברה כלולה ייעשה בהתאם לכללים שנקבעו בנושא 323 בקודיפיקציה בדבר "השקעות – שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות" ובהוראות הדיווח לציבור (ראה סעיף 32 להוראות).
- (ב) לצורך בחינה אם מתקיימים סימנים לירידת ערך של השקעה בחברה כלולה יש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, את הנחיות הרשות לניירות ערך בארה"ב בדבר ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני בהשקעות במניות כפי שהן מובאות ב SAB 111, ואת האמור בהחלטת רשות ניירות ערך בישראל 1-4 קווים מנחים לבחינת צורך בהפחתת השקעות קבע, בשינויים המתחייבים.
- ה. במסגרת הביאור על המדיניות החשבונאית יינתן גילוי כמפורט להלן:
- (1) המדיניות החשבונאית בנושא ירידת ערך נכסים שתקן 36 חל עליהם, לרבות מידע בדבר:
- (א) אופן הזיהוי של הנכסים בגינם נבחנים הפסדים לירידת ערך (נכס בודד, יחידה מניבה מזומנים וכו').
- (ב) הנחות מפתח ששימשו בקביעת הסכום בר ההשבה של נכסים (יחידות מניבות-מזומנים) במהלך התקופה.
- (2) גילוי אחר שנוגע לנכסים שתקן 36 חל עליהם ונדרש לפי תקן 36, או, כאשר רלבנטי, הפניה לביאורים בהם נכלל גילוי זה.
- (3) מובהר כי:
- (א) הגילוי על המדיניות החשבונאית בנושא ירידת ערך השקעות בחברות כלולות יערך בהתאם להנחיות נושא 323 בקודיפיקציה בדבר "השקעות – שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות".
- (ב) הגילוי על המדיניות החשבונאית בנושא ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין, לרבות עלויות תוכנה בפיתוח עצמי, יערך בהתאם להנחיות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין ואחרים".
- ו. לא ייעשו הפרשות יתר להפסדים או להתחייבויות או הפחתות יתר של נכסים קבועים שלא לפי שיטות פחת ושיעורי פחת או הפחתה מקובלים. הפחתת מלוא העלות של נכסים קבועים בשנת הרכישה אינה נחשבת כשיטת פחת מקובלת.

- ח. כללו בניינים וציוד זכויות במקרקעין, יחולו הוראות אלה :
- (1) יפורטו זכויות אלה בהבחנה בין בעלות לבין זכויות חכירה ;
  - (2) זכויות חכירה יפורטו בציון יתרת תקופת החכירה ובהבחנה בין חכירה מהוונת לבין חכירה בלתי מהוונת ;
  - (3) לא נרשמו זכויות במקרקעין בישראל על שם התאגיד או חברה בת שלו בלשכת רישום המקרקעין, תצוין הסיבה להעדר הרישום ;
  - (4) לא נרשמו זכויות במקרקעין מחוץ לישראל על שם התאגיד או חברה בת שלו במרשם המתנהל על פי דין מדינת החוץ, תצוין הסיבה להעדר הרישום ;
  - (5) זכויות במקרקעין תכלולנה גם זכויות במקרקעין המוחזקות באמצעות חברה מוחזקת שהחזקת זכויות אלה היא עיסוקה היחיד ; החזיק התאגיד בחמישים אחוזים או פחות מזכויות ההצבעה בחברה כאמור, לא יכלל חלק התאגיד באותה חברה ב"זכויות במקרקעין" אלא אם כן החלק בזכויות במקרקעין עומד לרשות התאגיד כאילו החזיק בו במישרין ;
  - (6) נזקפו לערך הזכויות במקרקעין עלויות או הוצאות יצוינו סכומי העלויות או ההוצאות שנזקפו כאמור ; אין חובה לציין סכומי עלויות או הוצאות שנזקפו לפני יום כ"ה בטבת התשנ"ב (1 בינואר 1992). (ראה גם סעיף 73 א. - דחיית הוצאות והיוונן).
- ט. בביאור יצוין שלא צפוי הפסד ממימוש בניינים וציוד העומדים למכירה, מעבר להפרשות שנעשו בגינם.
- י. בביאור יצוינו בנפרד נכסים שאינם בשימוש התאגיד הבנקאי והקבוצה.

34. נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

- א. תאגיד בנקאי יישם את נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין ואחרים" (להלן – נושא 350 בקודיפיקציה). ביישום נושא 350 בקודיפיקציה יחול האמור להלן :
- (1) תאגידים בנקאיים יפחיתו נכסים בלתי מוחשיים, שאינם עלויות תוכנה לשימוש עצמי ואינם נכסי שירות, בהתאם להוראות שנקבעו שבפרק 10B בהוראות ה-OCC (Bank Accounting Advisory Series). תאגיד בנקאי הסבור כי ראוי להפחית נכס בלתי מוחשי כאמור לתקופה העולה על 10 שנים, או שראוי להגדיר נכס בלתי מוחשי כאמור כנכס עם אורך חיים בלתי מוגדר, יפנה למנהל יחידת דיווח כספי בפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית.
  - (2) תאגידים בנקאיים יישמו את העמדות האחרות של ה-OCC בנושא נכסים בלתי מוחשיים.
  - (3) עלויות תוכנה לשימוש עצמי – תאגיד בנקאי יישם את הכללים המפורטים בנושא 40-350 בקודיפיקציה בדבר "תוכנה לשימוש עצמי".

(4) מובהר כי תאגיד בנקאי ימדוד נכסי שירות בהתאם לסעיף 21 להוראות הדיווח לציבור.

ב. בסעיף זה יכללו נכסים בלתי מוחשיים כמשמעותם בנושא 350 בקודפיקציה, למעט עלויות תוכנה לשימוש עצמי, אשר יוצגו בסעיף "בניינים וציוד" (ראה סעיף 33). בנוסף, במאזן המאוחד יכלל מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישה של חברות מאוחדות, לרבות מוניטין שנוצר בגין רכישות עוקבות של זכויות שאינן מקנות שליטה. (במאזן הלא מאוחד מוניטין כאמור יכלל בסעיף "השקעות בחברות מוחזקות").

35. נכסים אחרים

א. בסעיף זה ייכללו ויפורטו בביאור בין היתר :

(1) מסים נדחים לקבל, שיוצגו לאחר קיזוז של העתודה למסים נדחים, תוך הפניה לביאור 8. כאשר עולה העתודה למסים נדחים על המסים נדחים לקבל, תיכלל היתרה נטו בסעיף "התחייבויות אחרות".
הוראה זו מתייחסת בדוח מאוחד לדוח כספי של כל תאגיד בנפרד ;

71. אחזקה ופחת בניינים וציוד

- א. סעיף זה יכלול דמי שכירות, פחת בגין בניינים וציוד, מיסי רכוש (לרבות מס עסקים וארנונה), הוצאות שמירה והוצאות אחזקה אחרות (כגון ביטוח ותיקונים), בניכוי הכנסות דמי שכירות והשתתפויות אחרות באחזקת בניינים וציוד.
- ב. הוצאות אחזקה על בניינים שאינם בשימוש התאגיד הבנקאי לא תיכללנה בסעיף זה, אלא תנוכינה מהכנסות דמי שכירות לגבי אותם בניינים והיתרה תוצג בסעיף "הכנסות אחרות".
- ג. לעניין סעיף זה, פחת על בניינים וציוד – לרבות הפסדים מירידת ערך ובניכוי ביטול הפסדים מירידת ערך.
- ד. אם הסכום של סעיף זה אינו מהותי ניתן להציגו כחלק מסעיף "הוצאות אחרות".

71א. הפחתות וירידת ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

בסעיף זה יכללו הפחתות וירידות ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין בהתאם לנושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין ואחרים". בהתאם לכך, תאגיד בנקאי יכלול בסעיף זה: הפחתות נכסים בלתי מוחשיים שהוכרו בדוח רווח והפסד במהלך התקופה, הפסדים מירידת ערך של נכסים בלתי מוחשיים שהוכרו בדוח רווח והפסד במהלך התקופה, וכן בדוח רווח והפסד מאוחד הפסדים מירידת ערך של מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישה של חברה מאוחדת, שהוכרו בדוח רווח והפסד במהלך התקופה. בדוח רווח והפסד לא מאוחד הפסדים מירידת ערך של מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישה של חברה מאוחדת ייכלל בסעיף חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים מפעולות רגילות לאחר השפעת המס של חברות מוחזקות. מובהר כי:

- א. הפחתות והפסדים מירידת ערך של עלויות תוכנה לשימוש עצמי ירשמו בסעיף אחזקה ופחת בניינים וציוד.
- ב. הפחתות והפסדים מירידת ערך של נכסי שירות ירשמו בסעיף עמלות, בסעיף הכנסות נטו משירות תיקי אשראי.

72. הוצאות אחרות

- א. בסעיף זה יש לכלול את כל ההוצאות התפעוליות שלא נכללו בסעיפים הנ"ל.
- ב. בביאור יצויין, בסכום כולל אחד לגבי כל הדירקטורים ביחד, שכר הדירקטורים והוצאות נילוות, דמי ניהול, דמי שירותים וכל הטבה אחרת בעד שירות כדירקטור, לרבות כל הטבה המשולמת לאדם אחר בעד שירות כאמור ולרבות תשלום עקב פרישת דירקטור מתפקידו. ניתנה הטבה לדירקטור בשל חבילת הנפקה, תיכלל ההטבה בסעיף זה תוך גילוי נפרד בביאור. הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על תשלומים והטבות למנהל עקב מילוי משרה בתאגיד הבנקאי; תשלומים והטבות אלה ייכללו בסעיף "משכורות והוצאות נילוות".
- ג. משולמות הטבות כאמור בסעיף קטן ב. על-ידי חברה בת של התאגיד הבנקאי למי שאינו דירקטור של אותה חברה בת, יש לציין את הדבר ואת הסכום בביאור.
- ד. בסעיף זה ייכללו הפסד ממימוש, הוצאות אחזקה וירידת ערך של נכסים שנתקבלו בגין סילוק אשראים ושמויינו כ"נכסים אחרים" כאמור בסעיף 30ב.
- 1.1. בוטל.

ביאור 17 – נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין (1)

המאוחז

סכומים מדווחים						עלות
מוניטין (2)	קשרי לקוחות	נכסי שירות	סימנים מסחריים	אחר	סה"כ	
<u>במיליוני שקלים חדשים</u>						
0	0	0	0	0	0	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר 20x-2</u>
0	0	0	0	0	0	תוספות
0	0	0	0	0	0	רכישות במסגרת צירוף עסקים
0	0	0	0	0	0	התאמות מתרגום דוחות כספיים
0	0	0	0	0	0	אחר (פירוט אם מהותי)
0	0	0	0	0	0	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר 20x-1</u>
0	0	0	0	0	0	תוספות
0	0	0	0	0	0	רכישות במסגרת צירוף עסקים
0	0	0	0	0	0	התאמות מתרגום דוחות כספיים
0	0	0	0	0	0	אחר (פירוט – אם מהותי)
0	0	0	0	0	0	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר 20x0</u>
						הפחתות והפסדים מירידת ערך
0	0	0	0	0	0	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר 20x-2</u>
0	0	0	0	0	0	הפחתה לשנה
0	0	0	0	0	0	הפסד מירידת ערך
0	0	0	0	0	0	התאמות מתרגום דוחות כספיים
0	0	0	0	0	0	אחר (פירוט – אם מהותי)
0	0	0	0	0	0	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר 20x-1</u>
0	0	0	0	0	0	הפחתה לשנה
0	0	0	0	0	0	הפסד מירידת ערך
0	0	0	0	0	0	התאמות מתרגום דוחות כספיים
0	0	0	0	0	0	אחר (פירוט - אם מהותי)
0	0	0	0	0	0	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר 20x0</u>
						הערך בספרים
0	0	0	0	0	0	ליום 31 בדצמבר 20x-2
0	0	0	0	0	0	ליום 31 בדצמבר 20x-1
0	0	0	0	0	0	ליום 31 בדצמבר 20x0

- (1) תאגיד בנקאי יערוך את ביאור 17 מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים, בהתאם לנסיבות הקיימות אצלו. במידת הצורך יוסיף תאגיד בנקאי מידע על הנדרש במתכונת ביאור 17. כדי למלא אחר דרישות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין ואחרים". במידה ורלוונטי, על התאגיד הבנקאי לתת גילויים נוספים אם חלה ירידת ערך נכסים, כגון: כיצד התאגיד הבנקאי הגיע למסקנה כי קיימת ירידת ערך, הבסיס ששימש לקביעת השווי ההוגן, מאפייני הנכס שירד ערכו והמגזר בר הדיווח אליו הוא משתייך.
- (2) מוניטין שהוכר בצירוף עסקים. (מוניטין שהוכר בעת רכישת השקעה בחברה כלולה נכלל בסעיף השקעות בחברות כלולות).

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2480 מיום 22/10/2015 ("דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מסים על ההכנסה")

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(10/15) [2] 634-14-17	(4/15) [1] 634-14-17
(10/15) [2] 639-17	(4/15) [1] 639-17-18
(10/15) [1] 639-17.1	-----
*(4/15) [1] 639-18	-----
(10/15) [1] 699-121	-----

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2481 מיום 22/10/2015 ("דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים")

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
*(4/15) [1] 631-53	(4/15) [1] 631-53
(10/15) [3] 631-54	(6/15) [2] 631-54
(10/15) [3] 631-55	(6/15) [2] 631-55
(10/15) [2] 632-49	(4/15) [1] 632-49
(10/15) [2] 632-50	(4/15) [1] 632-50
*(4/15) [1] 634-11	(4/15) [1] 634-11
(10/15) [2] 634-13	(4/15) [1] 634-13
*(4/15) [1] 639-36	(4/15) [1] 639-36-37
(10/15) [2] 639-37	-----
(10/15) [2] 699-121	(8/15) [1] 699-121

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.